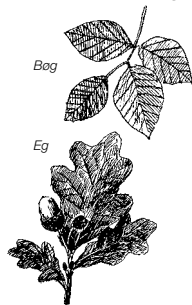

VELKOMMEN TIL SPORET VED HJARUP ØST

Turen starter i skellet mellem Østergårdsvej 6 og 8. Her går man langs hækken ned mod skoven og krydser bækken. Man kan parkere ved spejderhuset på Østergårdsvej 10, eller man kan fortsætte ad Østergårdsvej ud til Præstegårdsskoven. Her er det muligt at parkere på vendepladsen i starten af skoven.

Ruten er ca. 6 km og løber langs Østergårdsvej, gennem Præstegårdsskoven og tilbage langs Hjarupgårdsvej. Turen er en blanding af asfalt, grusveje, haver, marker og skovstier. Landskabet er åbne marker, hvor man afhængig af årstid kan se diverse afgrøder. Langs Hjarupgårdsvej er der også en del juletræsproduktion. Præstegårdsskoven ligger i kanten af statsskoven Fovslet Skov, som hører under Haderslev Statsskovdistrikt. Skoven er frugtbar løvskov med bøg, eg samt ahorn som de vigtigste træarter.

1 UDFLYTTERGÅRDE

I landsbyen Hjarup har gårdene fra gammel tid ligget samlet med markerne spredt ud herfra. "Østergård" blev som måske den første af gårdene i Hjarup flyttet ud i marken efter den store jordreform, der blev foretaget i 1770'erne. "Østergård" har ligget midt i Hjarup, overfor den gamle Købmandsgård.

2 VANDSKELLET

Stedet her i Hjarup Præstegårdsskov ligger på den jyske højderyg og markerer det østligste vandskel i Jylland. Fra indkørslen til skoven ses i klart vejr mod øst stenstøtten og flaget på Skamlingsbanken ved Lillebælt. I nærheden af stedet er der to markerede grøfter. Afstanden mellem dem er ca. 200 meter. Vandet i de to grøfter løber ned på hver sin side af højderyggen - mod øst ud i Vonsild Å og videre i Lillebælt, og mod vest ud i Kongeåen og senere Vesterhavet. Den vestlige grøft, som er et af Kongeåens udspring, får sit vand fra en lille skovsø. Grøfterne er i perioder ikke nævneværdigt vandførende, fordi de ligger på højderyggen og kun har et lille areal, hvorfra der tilføres vand.

3 GRAVHØJE

Både i statsskoven og bønderskovene er der gravhøje. I begyndelsen af 1900 tallet hændte det, at skoleklasser fra Hjarup skole gik op og gravede i gravhøjene i historietimerne.

4 DEN STORE STEN I BØNDERSKOVENE

I slutningen af 1800-tallet var der nabodrillerier og stridigheder mellem Vamdrup og Hjarup Sogne. Striden gik på, at jorden skulle være bedre i Hjarup end i Vamdrup Sogn, og til Vamdrupbøndernes fortrydelse blev Hjarup derfor regnet som hovedsogn. Ved Genforeningen i 1920 ønskede borgere i Vamdrup at få rejst en Genforenings sten med inskription i byen. Som et udslag af rivaliseringen øjnede Vamdrupbønderne chancen for at "tryne" Hjarupbønderne ved at hjemføre stenen, som lå på Enghøjgårds markbag skoven, til formålet. Det var altafgørende, at det blev lige netop denne sten, og man hyrede en vognmand til transporten. Stenens størrelse og enorme vægt gjorde dog, at vognmandens materiel brød sammen, hvor stenen står i dag. Hjarupbønderne har siden smilet af Vamdrupbøndernes afmagt.

5 KRONBORG

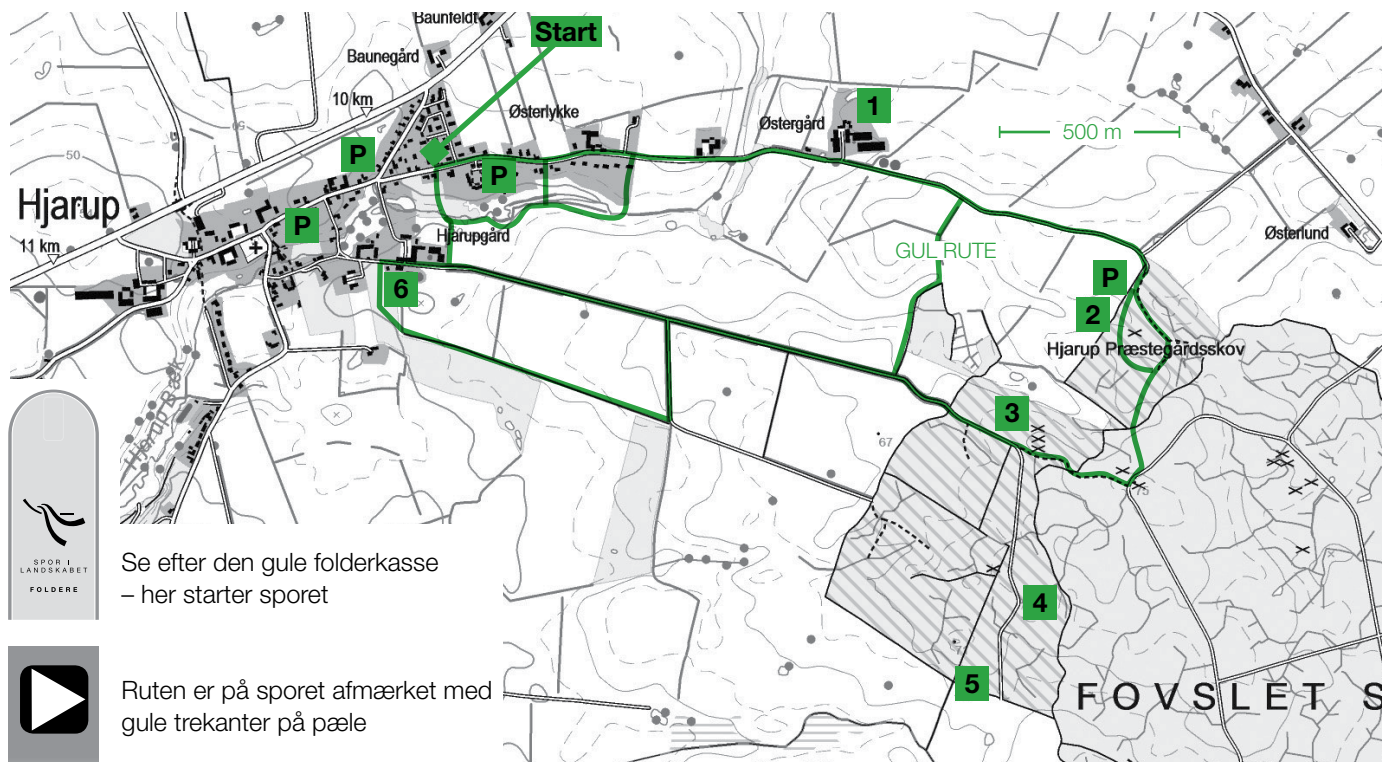
Kronborg er navnet på det sammenfaldne hus, der engang lå i den vestlige del af Fovslet Skov, mere nøjagtigt i Bønderskoven ved grænsen mellem Hjarup og Ødis Sogne. Huset blev ikke anvendt til beboelse, men blev opført og anvendt som fourageringssted (fodrings- og hvilestald) til arbejdshestene. I de gamle bjælker og sten kunne man helt til nedrivningen fandt sted se indridsede navne og årstal. Huset findes ikke længere.

6 HJARUPGÅRDSVEJ SOM SMUGLERRUTE

Den historiske Hjarupgårdsvej blev i 1500 tallet benyttet til smugling af kvæg fra kongeriget Danmark til Slesvig. Smuglingen fortsatte gennem Fovslet skov og forbi herregården "Fovslet" i Ødis. Det er formentlig den smuglervej, der er omtalt i brev fra Christian den 3.

BØNDERSKOVEN (Skraveret skovareal)

Fra gammel tid har hver større gård haft sin skovpart, som f. eks. Præstegårdsskoven, Enghøjgårdsskov, Thomasminde skov, der hver tilhørte en gård.

Se efter den gule folderkasse
– her starter sporet

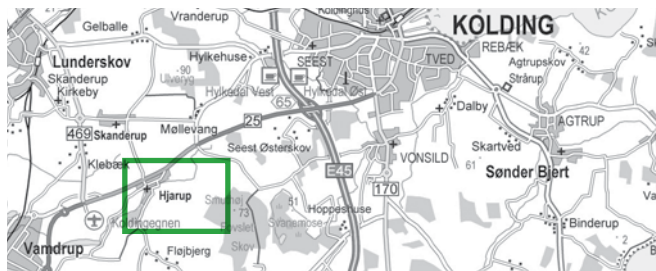

Ruten er på sporet afmærket med
gule trekanter på pæle

FUGLE- OG DYRELIV I OMRÅDET

Ved Hjarup Bæk, på de åbne marker og i skovene forefindes alle almindelige arter fugle. Endvidere de lidt sjældnere: Rød glente, ravn, tårnfalk, sortspætte, vandstær, gul vipstjert, spætmejsse og isfugl.

Foruden smågnaverne observeres der jævnligt rådyr, ræve, harer og grævlinge samt strejfende då- og kronvildt.

Sporet ved Hjarup Øst ligger ca. 8 km sydvest for Kolding ved landsbyen Hjarup. Den grønne firkant viser udsnit svarende til rutekortet på indersiderne. GPS-koordinater til startpunktet: 55.44747, 9.36850. I området omkring kirken findes flere parkeringsmuligheder.

PRAKTISKE OPLYSNINGER: "Trampestier" er stier, som opstår, når tilstrækkeligt mange tramper på stien, så den vedligeholdes. Stierne går i haver, langs hegn og markskel. Lodsejerne har givet tilladelse til, at stierne kan benyttes, men det er en forudsætning, at man holder sig tæt på hæk, hegn og skel og tager hensyn til haver og afgrøder. Hunde skal føres i snor af hensyn til vildtet. Den del af ruten, der løber langs marker og i skoven, vil ikke kunne gennemføres med barnevogn. Hjarup Landsbyforening arrangerer årligt en tur, hvor broer og stier kan besigtiges.

KONTAKT: Vil du vide mere om det, du har læst i denne folder, eller ting, du støder på undervejs, er du velkommen til at ringe til Olav Kjeldsen 7559 4054, Lars Vodder Lauridsen 7536 8619 eller Hans Kjeld 7559 4041. Du kan også finde mere på hjemmesiden www.hjarup.dk. Yderligere information om andre spor, og arrangementer på sporene finder I på: www.spor.dk

Projektet er lavet efter idé fra Hjarups udviklingsplan. Gruppen "Fysiske rammer" under Udviklingsgruppen for Hjarup har stået for initiativet. Teksterne i folderen er samlet og udarbejdet af Olav Kjeldsen og Hans Kjeld.

Projektet er støttet af Kolding Kommune og Friluftsrådet.

Projekt „Spor i Landskabet“ åbner markerede spor i hele landet.

Projektet har følgende samarbejdspartnere:
Danmarks Naturfredningsforening · Dansk Skovforening
Friluftsrådet · Kommunernes Landsfor. · Landbrug & Fødevarer
Landdistrikternes Fællesråd · Naturstyrelsen
Støttet med tilskud fra tips- og lottomidler til friluftslivet.

Tegninger: Michael Pedersen

Yderligere oplysninger om „Spor i Landskabet“ fås hos:
Landbrug og Fødevarer, Axeltorv 3, 1609 København V
Telefon 33 39 40 00 · spor@lf.dk

WWW.SPOR.DK

SPOR0382 · www.artegrafix.dk · 4/2011

Sporet ved Hjarup Øst

KORTSIGNATURER - RUTEKORT

—	Levende hegn	—	Jorddige
—	Jernbane		Sti
—	Vej	—	Markvej
—	Gul rute		

4 Henvisning til forklaring